

در جامعه

طلاق در بین جوانان مد شده است

| دکتر عباس عابدی |

| استاد جامعه‌شناسی دانشگاه پیام‌نور کاشمر |

امروزه زشتی و قبح طلاق در نسل جوان از بین رفته و تبدیل به یک مد شده است.

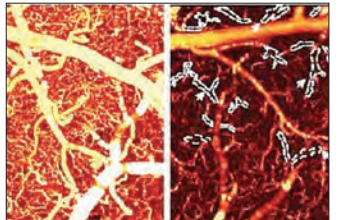
جای تأسف دارد که طلاق در جامعه امروزی رو به افزایش است. در هیچ زمانی از تاریخ ایران به اندازه سال‌های اخیر خانواده‌ها در معرض جدایی از یکدیگر و تبعات آن نبوده‌اند. طلاق نشانه بیماری اجتماعی است. طلاق روح پویایی و نشاط اجتماعی را در تشکیل خانواده از جوانان می‌گیرد، به‌طوری که امروزه علاقه جوانان به تشکیل زندگی با بسیار کمتر شده یا از بین رفته است. تغییر در روش زندگی شهرنشینی، فرآیند توسعه اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی جامعه، گسترش رسانه‌های ارتباط جمعی، تغییر نگاه به نقش همسر، تغییر مرکزیت در خانواده از مرد به همسر و در ادامه به فرزندان، افزایش سن ازدواج، افزایش فرزندان طلاق، بالا رفتن تحصیلات زنان و مشارکت آنان در بازار کار و اشتغال، استقلال مالی زنان در جامعه، افزایش توقعات و انتظارات از زندگی زناشویی و افزایش تورم اقتصادی، فقر، بیکاری و وابستگی به مواد مخدر از جمله نشانه‌های علمی در ایجاد طلاق است.

این مسائل کارکردهای غربی است. شاید بعضی افراد به بلوغ جسمی یا جنسی رسیده باشند اما به بلوغ فرهنگی و اجتماعی برای ازدواج نرسیده باشند. همچنین شرایط ناسامع ازدواج، دخالت‌های دیگران، معاشرت‌های مغایر با صیلت‌های خانوادگی، ازدواج‌های اجباری در سن کم، پیچیده شدن زندگی مشترک، عدم اعتماد متقابل و خشونت‌ها از جمله علت‌های اجتماعی در بروز بدین طلاق است. از طرفی بالا رفتن میزان تحصیلات در زمان موجب شده با حقوق خود بیشتر آشنا شوند و حاضر نشوند به‌عنوان شهروند دوم تلقی شوند. چون برخی مردان این مسائل را درک نمی‌کنند و در نتیجه بخشی از پازل زندگی‌شان با مشکل مواجه می‌شود. جدایی از این کم‌شدن صداقت در روابط زناشویی و افزایش تنوع خواهی در بین همسران عامل فروپاشی در خانواده‌هاست.

تحقیق

ردیابی کوکابین در شریان‌های مغز

محققان برای نخستین بار با لایه‌ای که مصرف کوکابین بر جریان خون در مغز می‌آورد، نشان داده‌اند. تیمی از محققان دانشگاه استونی بروک در نیویورک و موسسه‌های ملی بهداشت آمریکا یک روش مبتنی بر لیزر را برای اندازه‌گیری چگونگی مختل کردن جریان خون مغز موش‌ها توسط کوکابین ابداع کردند.

تصاویر به دست آمده توسط این روش برای اولین بار به‌طور واضح و مستقیم نشان داد که مصرف این ماده مخدر چگونه بر مغز تأثیر می‌گذارد. این دستاورد بزرگ می‌تواند به پزشکان و محققان در درک بهتر تأثیرات مواد مخدر بر مغز کمک کرده و شاید بتواند در ارتقای جراحی‌های سرطان مغز و مهندسی بافت و همچنین گزین‌های درمانی بهتر برای بازپروری مبتدیان به‌مواد مخدر مورد استفاده قرار بگیرد.

مواد مخدری مانند کوکابین می‌توانند منجر به خونریزی مانند آنوریسم و سکنه مغزی شوند اما جزئیات دقیق تأثیر آنها بر رگ‌های خونی مغز تاکنون ناشناخته باقی مانده که بخشی به دلیل محدود بودن ابزارهای تصویربرداری کنونی است. اما محققان با استفاده از روش‌های جدید و ارتقا یافته خود توانستند به‌طور دقیق تأثیرات کوکابین را بر رگ‌های خونی ریز در مغز موش‌ها مشاهده کنند. این تصاویر نشان دادند که پس از ۳۰ روز تزریق مزمن یا حتی تزریقات حاد مکرر، کاهش چشمگیری در سرعت گردش خون به وجود می‌آید. محققان برای نخستین بار توانستند ایسکی خورد ناشی از کوکابین را شناسایی کنند که در آن گردش خون متوقف می‌شود.

دانشمندان روش دیگری موسوم به توموگرافی انسجام نوری داپلر (ODT) را ابداع کردند که در آن، نور لیزر به سلول‌های خونی برخورد کرده و بازتابیده می‌شود. آنها با اندازه‌گیری تغییر در فرکانس نور بازتابی توانستند سرعت جریان خون را تعیین کنند. به گفته محققان، این روش می‌تواند به‌ارائه دید وسیع با وضوح بالا بپردازد. روش ODT می‌تواند الی ۱/۵ میلی‌متر زیر سطح را مشاهده کند بنابراین در حال حاضر تنها بر حیوانات کوچکتر قابل استفاده است، اما به ادعای محققان، می‌توان از آن در زمان جراحی مغز که جمجمه سر باز شده، برای کمک به جراحی تومور باهتر بهره.

درباره ترس‌های ناپهنجار کودکان

کودک را در یابیم، نه ترس را

| دکتر محمد والی پور | متخصص روانپزشکی

صداهای ناپهنجار است)

ترس به علت تقلید

یکی از انواع شایع ترس مرضی است. کودک خطر را احساس می‌کند در حالی که خطری وجود ندارد. منشا این نوع ترس غالباً برادر یا خواهر بزرگتر یا اعضای خانواده است. کودک با خود فکر می‌کند حتماً عثی دارد که دیگران از رد و برق، تاریکی و حیوانات می‌ترسند لذا او هم به تقلید از دیگران می‌ترسد. (مادری کودکش را که از رعد و برق می‌ترسد نزد روانپزشک می‌برد و در مصاحبه می‌گوید: فکر می‌کنم این یک ترس عادی باشد چون من هم از رعد و برق می‌ترسم.)

ترس به علت تنبیه

کودک را در تاریکی حبس یا او را به حبس در تاریکی تهدید می‌کنند. چون تاریکی وسیله‌ای برای تنبیه به‌شمار می‌رود، ابتدا کودک را می‌ترسانند و چون کودک به تنهایی در تاریکی ماند کم‌کم از تنهایی نیز می‌ترسد و به هر جا که می‌رود حتماً باید کسی همراهش باشد.

ترس به علت تجربه قبلی

ترس ممکن است بر اثر تجربه قبلی باشد. کودکی که شاهد تصادف خودرو پدرش بر اثر بی‌احتیاطی فرد دیگری بوده به علت شرطی شدن ممکن است از سوار شدن به خودرو بترسد. کودکی که قبل از خوابیدن فیلم‌های نامتناسب با سنش را می‌بیند، ممکن است موقع تاریکی اتاق خوابش صداهای شنیده‌شده را به آمن‌دندان یا دمکش‌ها تعبیر کند و کم‌کم از تاریکی و تنهایی بترسد.

ترس از آلوده شدن به کثافت

برخی از کودکان از کثیف‌شدن لباس خود بسیار ترس دارند و حتی اگر قطره آبی بر آن بچکد، فکر می‌کنند که فاجعه‌ای رخ داده است. این حالت همانند هراس است و برای کودک حالت ترس بسیار

شدید دارد و در ذهن کودک حالت وسواس گونه نیز دارد.

ترس از اشیای تیز و برنده

این نوع ترس در واقع ترسی شدید و وسواسی نسبت به اشیای نوک‌تیز مانند قیچی، سوزن، چاقو و... است. در این حالت کودک حتی از نزدیک شدن به این اشیاء دچار وحشت می‌شود.

ترس از مرگ

کودکانی که دچار ترس از مردن هستند از این می‌هراسند که بر اثر ابتلا به کسالت‌های مختلف، زندگی‌شان به پایان برسد و لذا درباره مردن مرتباً به نحوی وسواسی صحبت یا سوال می‌کنند.

ترس از مهد کودک و مدرسه

ترس از مدرسه یا امتناع از رفتن به مدرسه حالتی است که کودک از رفتن به مدرسه امتناع می‌ورزد و در منزل می‌ماند و به اصرار پدر و مادر هم توجهی نمی‌کند. پافشاری و اصرار پدر و مادر باعث پیدایش علایم عدم تعادل روانی و اختلالات جسمانی می‌شود.

این اختلالات معمولاً به‌صورت دل درد، استفراغ، سردرد، سر گیجه و ضعف ظاهر می‌شود و غالباً ادامه پیدا می‌کند. نکته حایز اهمیت در این نوع از ترس، از بین رفتن حالات جسمانی در روزهای تعطیل است و بررسی عدم علل عضوی لازم و ضروری است.

این نوع ترس اکثراً در روزهای اول ورود به مدرسه، کودکانستان یا مهد کودک اتفاق می‌افتد و در اکثر موارد پس از چند روز از بین می‌رود. این حالت از ترس بسیار شایع است و به همین دلیل به بررسی علل احتمالی پیدایش آن می‌پردازیم.

علت بیماری ممکن است از اشکال تطابق کودک با محیط مدرسه، آموزش‌گار و همسالان‌های او باشد یا این که اشکالات جسمی موجب ناراحتی او در معاشرت با سایرین شود یا مسائلی مثل ضعف شنوایی یا بینایی باعث ترس از مدرسه باشد. مطالعات

نشان داده‌اند که در بیشتر موارد علت مربوط به مدرسه نبوده بلکه ترس و اضطراب کودک ناشی از جدا شدن از مادر و تنهایی است و به همین دلیل احساس عدم امنیت می‌کند.

بین این کودکان و مادرانشان وابستگی شدیدی وجود دارد. این کودک کان در منزل با قدرت، ترس و فعال‌اند و در محیط خارج برعکس ترسو، غیرفعال و وابسته به والدین خود هستند.

نبودن عواطف مادری و به‌خصوص تغییر در رفتار مادر و حق تصورات دوران کودکی مبنی بر اینکه مادر دیگر او را دوست ندارد، ممکن است یکی دیگر از علل اصلی امتناع از رفتن به مدرسه باشد.

ترس، اضطراب و هراس

این مفاهیم از یک ریشه‌اند و تنها در میزان شدت و منبع وجود آورنده با هم دارای تفاوت هستند. تمامی ترس‌های ناپهنجار با اختلالات اضطرابی شایع در کودکان که مطرح شد، می‌تواند دارای شدت و ضعف باشد. پس تعیین‌کننده اینکه آیا این حالت اختلال محسوب می‌شود یا نه بستگی به شدت آن دارد.

ترس و دیگر اختلالات

کودکان مبتلا به ترس غالباً علاوه بر واکنش ترس، علایم دیگری نیز از خود ظاهر می‌سازند. شایع‌ترین آنها عبارتند از اختلال در خواب، پر خاشاگری، ناخن جویدن، شب‌ادراری و لکنت زبان.

درمان

همانطور که قبلاً اشاره شد، بسیاری از ترس‌ها لازمه دوران رشد کودک است و با طی شدن زمان خودش به شرط برخورد سالم محیط به سر خواهد آمد. پس نقش تربیت و اصول فرزندپروری بسیار حایز اهمیت است. برای درمان کودکان مبتلا به اضطراب و هراس نخست باید علت اختلال را بر طرف کرد. در معالجه این کودکان باید به کودک توجه شود نه به ترس.

فراوشی سال‌های پیری، زیر شوک الکتریکی دانشمندان

الکتریکی، عملکرد نواحی مختلف مغز بهتر شود و توانایی یادگیری اطلاعات جدید نیز افزایش یابد؛ همچنین عملکرد مناطق مغزی و هیپوکامپ امکان‌پذیر است.

این روش غیر تهاجمی شامل استفاده از جریان الکتریکی با استفاده از پالس‌های مغناطیسی موسوم به تحریک مغناطیسی ترانس کرائیال (TMS) است که موجب افزایش توانایی افراد در یادگیری مهارت‌های جدید می‌شود. این نخستین مطالعه‌ای است که نشان می‌دهد، یادآوری رویدادها نیاز به مجموعه‌ای از مناطق مغزی دارد که در شرایط طبیعی با ساختار کلیدی مغز - هیپوکامپ - کار می‌کند. امکان تحریک مستقیم هیپوکامپ - به دلیل قرار داشتن در عمق مغز - وجود ندارد؛ محققان با استفاده از اسکن ام‌آر‌آی، ناحیه‌ای از مغز که در سطح زیر جمجمه قرار دارد و در ارتباط با هیپوکامپوست را شناسایی کردند. این ناحیه با استفاده از روش TMS تحریک شد؛ تصاویر ام‌آر‌آی نشان داد که با این تحریک

تغذیه

به مغز مان یاد بدهیم غذای سالم انتخاب کند

متخصصان تغذیه می‌گویند: مغز را می‌توان به‌گونه‌ای تربیت کرد که مواد غذایی سالم و با میزان کالری کمتر را به غذاهای پر کالری ترجیح دهد. «سوزان بی رابرتس» از بیمارستان عمومی ماساچوست و یکی از محققان این مطالعه گفت: هیچ فردی در شروع زندگی خود نسبت به مواد غذایی مختلف احساس تنفر یا علاقه ندارد. این وضع با گذشت زمان و در واکنش به نوع سبک‌انتخاب مواد خوراکی اتفاق می‌افتد.

در این بررسی آمده است مواد خوراکی حاوی قند، مدارهای عصبی در مغز را تغییر می‌دهند و موجب می‌شوند افراد تمایل بیشتری برای خوردن مواد خوراکی ناسالم داشته باشند. در حقیقت، عادت غیرمعمول افراد به خوردن مواد پر کالری حس چشایی و بویایی را تغییر می‌دهد. هدف متخصصان در این مطالعه این بود تا دریابند آیا این مدارهای مغزی می‌توانند به گونه‌ای تغییر پیدا کنند که مغز به انتخاب مواد غذایی سالم تمایل بیشتر داشته باشد.

در این بررسی متخصصان با استفاده از سیستم پاداش به مطالعه روی ۱۳ فرد مبتلا به چاقی و اضافه وزن پرداختند. ۸ نفر از این افراد تحت برنامه کاهش وزن و زیر نظر پزشکان بیمارستان عمومی ماساچوست و ۵ نفر دیگر جزو گروه کنترل بودند.

به گزارش نچرال ورلد نیوز، همچنین از این شرکت‌کنندگان در شروع مطالعه و ۶ ماه بعد اسکن مغزی تهیه و مشاهده شد که تغییرات قابل توجهی در مدارهای مغز افرادی که تحت رژیم غذایی بودند، اتفاق افتاده است.

افق

امیدهای تازه برای درمان بیماری ام‌اس

محققان انگلیسی موفق به کشف چگونگی خاموش شدن بیماری‌های خودایمنی شده‌اند که می‌تواند نوبدهنده توسعه درمان بیماری ام‌اس باشد.

کشف جدید محققان دانشگاه پرستول، چگونگی توقف سلول‌ها از حمله به بافت سالم را نشان می‌دهد؛ در این حالت سلول‌ها از حالت تهاجمی به حفاظتی تبدیل شده و روند حمله سیستم ایمنی به بافت سالم متوقف می‌شود.

این نتایج به‌افزایش بینش استفاده از ایمونوتراپی آنتی‌ژن خاص به‌عنوان درمان بسیاری از بیماری‌های خودایمنی (autoimmune) از جمله ام‌اس، دیابت نوع یک، بیماری گریوز، لوپوس آرتماتوی سیستمیک (SLE) منجر خواهد شد.

پروفسور «دیوید ریس» سرپرست تیم تحقیقاتی دانشکده پزشکی سلولی و مولکولی تأکید کرد: این نتایج دید جدیدی را نسبت به پایه مولکولی ایمونوتراپی آنتی‌ژن خاص گشوده و فرصت‌های تحقیقاتی بیشتری را برای توسعه روش‌های درمانی موثر فراهم می‌کند.

به گفته «ریس»، در این شرایط پزشکان قادر خواهند بود که به صورت انتخابی، سلول‌هایی که باعث بیماری خودایمنی می‌شوند را هدف قرار داده و روند تخریب بافت‌های سالم را متوقف کنند. این مطالعه همچنین نشان داد که درمان موثر از طریق افزایش تدریجی دوز قطعه آنتی‌ژن تزریقی قابل دستیابی است؛ این تغییرات در میان ژن، میزان اثر بخشی درمان و تبدیل سلول‌های مهاجم به سلول‌های محافظ را توصیف می‌کند.

نتایج این مطالعه در مجله Nature Communications منتشر شده است.

تابلوی سلامت

استفاده از نخ دندان، مسواک و دهان شویه پس از غذا به برطرف کردن بوی بد دهان بسیار کمک می‌کند.

تازه‌ها

توانایی کودکان در استفاده از تلفن هوشمند بیشتر از بستن بند کفش

این تحقیق نشان داد که دوچرخه‌سواری با ۶۰ درصد در صدر فهرست و پس از آن استفاده از تبلت و تلفن هوشمند با ۵۹ درصد قرار داشت. بستن بند کفش با ۵۳ درصد، شنا کردن با ۵۲ درصد و گفتن زمان با ۴۹ درصد در آخرین فهرست قرار داشتند.

این نتایج همچنین نشان داد که هر از ۳ کودک زیر ۴ سال یک نفر تبلت دارد و ۱۰ درصد آنان معمولاً تلفن همراه استفاده می‌کنند. براساس این گزارش، یک‌سوم کودکان ۲ تا ۴ ساله که تبلت دارند هر روز به‌طور متوسط ۲ ساعت و ۳۵ دقیقه خود را صرف استفاده از این گجت می‌کنند که این می‌تواند بر دید و سلامت چشم آنها تأثیر بگذارد.

این متخصصان چشم می‌گویند، در ۲ سالگی دید چشم کودکان برای استفاده از این گجت‌ها به اندازه کافی رشد کرده است اما برای جلوگیری از آسیب رسیدن به چشم تعداد دفعات استفاده از این گجت باید کوتاه باشد و تحت نظارت والدین انجام شود.

